

UST

**Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Laugavegi 166
150 Reykjavík**

Umhverfisstofnun
Áb. KG
27 JULI 2004
41.0
Tilv. UST20031100096

Umhverfisstofnun

Umhverfisstofnun er ein umhverfisáhrifum Rafskautaverksmiðju á Katanesi, Hvalfirði, með allt að 340.000 tonna ársframleiðslu.

26. júlí 2004

Skjalanúmer: 41.0
Tilvísun: UST20031100096/kg

Mat á umhverfisáhrifum Rafskautaverksmiðju á Katanesi, Hvalfirði, með allt að 340.000 tonna ársframleiðslu

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dags. 23. júní sl., þar sem óskað er eftir umsögn Umhverfisstofnunar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar, sbr. lög nr. 106/2000 og rg. nr. 671/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Umhverfisstofnun gerir eftirfarandi athugasemdir við framangreinda framkvæmd.

Skipulag

Fyrirhuguð framkvæmd er ekki í samræmi við gildandi skipulag. Í matsskýrslu eru birt drög að deiliskipulagi þar sem sýndar eru nokkrar iðnaðarlóðir fyrir austan núverandi iðnaðarsvæði auk nýrrar veglagningar. Umhverfisstofnun þykir miður að ekki skuli vera auglýst nýtt deiliskipulag samhliða matsskýrslu enda eru ýmis atriði þessara mála nátengd. Hér má nefna aðkomuleiðir, haugsetningu, frágang umhverfis, aðkomu og aðgengi að Hvalfjarðarströnd austan Kataness (sem er á Náttúrumuinjaskrá), framtíðarskipulag Katanestjarnar o.fl.. Nánari umfjöllun um þessa þætti er að finna í einstökum köflum síðar í umsögninni.

Ekki kemur fram í drögum að deiliskipulagi eða í matsskýrslu hverjar eru áætlanir varðandi núverandi húsakost í Katanesi, hvort húsin verði rifin eða að öðrum kosti um nýtingu þeirra. Ef fyrirhugað er að rífa húsin vegna framkvæmdanna skortir í matsskýrslu tilhögun þess ásamt áætlaðri urðun úrgangsins. Einnig bendir Umhverfisstofnun á að sumarbústaður sem er staðsettur fyrir austan fyrirhugaða rafskautaverksmiðju er einnig sýndur í deiliskipulagsdrögunum. Hvergi er þó fjallað um hann í matsskýrslu.

Efnistaka

Samkvæmt upplýsingum í matsskýrslu er heildarefnisþörf vegna framkvæmda við rafskautaverksmiðju á Katanesi 150.000 m^3 . Ekki er áætlað að opna nýjar námur vegna framkvæmdanna heldur verði notaðir efnistökustaðir í nágrenni Grundartanga og Kataness eru sem í notkun, s.s. malarnám við Stóru-Fellsöxl og Hólabrú.

Sprengigrjót úr grunnum verður nýtt sem fyllingarefní í framkvæmdina. Í matsskýrslu segir að haft hafi verið samráð við Umhverfisstofnun um efnistökumál á meðan á gerð matsskýrslu stóð. Umhverfisstofnun vill benda á að það samráð fólst eingöngu í að

stofnunin fékk sent bréf frá framkvæmdaraðila þar sem fram komu upplýsingar um hugsanlega efnistökustaði og staði fyrir haugsetningu yfirborðsefnis úr lóð verksmiðjunnar með ósk eftir athugasemdum Umhverfisstofnunar við þau atriði. Í bréfi stofnunar til framkvæmdaraðila, dags. 27. apríl sl., kom fram að stofnunin teldi að gera ætti grein fyrir hvernig staðið yrði að frágangi grjótnámu við Grafarmela að verki loknu og ætti frágangur að taka mið af því hvort um frekari efnistöku yrði að ræða í náinni framtíð. Í matsskýrslu er ekki fjallað um frágang efnistökusvæða að öðru leyti en því að fram kemur að frágangur að efnistöku lokinni verði í samráði við rekstraraðila og viðkomandi sveitarfélag.

Umhverfisstofnun bendir á að ef opnaðir verða nýir efnistökustaðir vegna framkvæmdarinnar þarf að uppfylla ákvæði VI. kafla laga nr. 44/1999 um náttúruvernd.

Haugsetning

Samkvæmt matsskýrslu er áætlað að um 165.000 m³ af lausum jarðefnum fáist úr grunni lóðarinnar og um 5.000 m³ af sprengdu grjóti. Það efni sem ekki verður nýtt verður haugsett. Umhverfisstofnun telur ekki nógu skýrt hvernig áætlað er að standa að haugsetningu efnis. Nefndir eru 3 staðir sem til greina koma til losunar á efni en ekki liggur fyrir hvort þeir verði allir fyrir valinu né heldur hversu mikið efni verður haugsett, sbr. t.d. umfjöllun á bls. 9, bls. 64 og bls. 66 í matsskýrslu. Ekki liggur því fyrir hver verði sjónræn áhrif af haugsetningu efnis.

Í bréfi Umhverfisstofnunar til framkvæmdaraðila, dags. 27. apríl sl., vegna efnistöku fyrir fyrirhugaða rafskautverksmiðju var bent á að ef til haugsetningar efnis norðan Katanestjarnar kæmi ætti að gera grein fyrir útliti svæðisins að haugsetningu lokinni. Þær upplýsingar er ekki að finna í matsskýrslunni.

Vegagerð

Í matsskýrslu kemur fram að styrkja verður núverandi veg, um 2 km langan, frá Grundartangahöfn að rafskautverksmiðjunni. Þar kemur einnig fram að samkvæmt drögum að deiliskipulagi fyrir Katanessvæðið er gert ráð fyrir tengingu frá svonefndum Grundartangavegi í framtíðinni. Umhverfisstofnun bendir á að svo virðist sem sú vegalagning muni raska votlendi við Katanestjörn og muni ásamt annarri vegalagningu og mannvirkjagerð samkvæmt drögum að deiliskipulaginu þrengja mjög að Katanestjörn. Að mati Umhverfisstofnunar ætti að leggja áherslu á að Katanestjörn og votlendinu verði ekki raskað frá núverandi ástandi.

Gróður

Gerð var úttekt á gróðri vegna fyrirhugaðrar framkvæmdar. Samkvæmt niðurstöðum hennar eru ræktuð tún algengasta gróðurlendið á athugunarsvæðinu en fast á eftir fylgir votlendi. Náttúrulegt graslendi er nokkuð algengt á þurrari svæðum upp af fjörunni og meðfram henni. Á mjóu belti á mörkum lands og fjöru er mjög sérstakt samfélag háplantna sem vaxa víða um land og þá eingöngu við slíkar aðstæður. Háplöntutegundir teljast algengar eða allgengar nema vætudúnurt, sem er frekar sjaldgæf á landsvísu og hefur eingöngu fundist sem slæðingur á nokkrum stöðum á Suðvestur- og Vesturlandi. Engin tegund er válista Náttúrufræðistofnunar Íslands. Þrátt fyrir að ekki sé að finna tegundir á válista eða sjaldgæfar tegundir á athugunarsvæðinu telst votlendið sem slikt sérstakt gróðurhverfi.

Samkvæmt 37. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd skulu mýrar og flóar, 3 hektarar að stærð eða stærri, njóta sérstakrar verndar og skal forðast röskun þeirra eins og kostur er. Jafnframt skulu stöðuvötn og tjarnir, 1.000 m² að stærð eða stærri njóta sérstakrar verndar. Á áhrifasvæði framkvæmdarinnar eru vistkerfi sem falla undir fyrmefn gr. laganna.

Um 2 ha af votlendi munu fara undir athafnasvæði rafskautaverksmiðjunnar. Í matsskýrslu segir að vegna þess votlendis verði haft samráð við hlutaðeigandi aðila og sveitarstjórnir svæðisins um hugsanlegar mótvægisgerðir í formi endurheimtar votlendis. Að mati Umhverfisstofnunar ætti að setja það sem skilyrði fyrir framkvæmdum að endurheimt verði jafn mikið votlendi og það sem raskast við framkvæmdina. Í því sambandi má benda á að það er stefnumörkun stjórnvalda að forðast verði eins og kostur er að skerða frekar votlendi og skal unnið að endurheimt þess og annarra mikilvægra vistkerfa þar sem slíkt er talið mögulegt (Velferð til framtíðar: Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi. Stefnumörkun til 2020). Þar sem mikilvægum vistkerfum er raskað með framkvæmdum skal það vera almenna reglan samkvæmt stefnumörkuninni að framkvæmdaraðili reyni að endurheimta sambærileg landsvæði.

Í sérfræðiskýrslu um gróður sem fylgir með matsskýrslu er lagt til að til mótvægis áhrifum á votlendi verði Katanestjörn endurheimt í sína fyrri stærð. Er þar bent á að um sé að ræða einfalda aðgerð með stíflun rásar/útfalls úr tjörninni og fyllingu skurða. Í skýrslu Náttúrufræðistofnunar Íslands um fuglalíf er hins vegar mælt gegn því að tjörnin verði endurheimt þar sem fuglalíf þar sé tiltölulega auðugt og fjölbreytt en búast má við breytingum á vistkerfinu ef farið verður út í framkvæmdir til að endurheimta Katanestjörn. Með hliðsjón af framansögðu telur Umhverfisstofnun ekki ákjósanlegt að ráðist verði í framkvæmdir í þeim tilgangi að endurheimta Katanestjörn. Fremur verði lögð á það áhersla að vernda það vistkerfi/votlendi sem þar er nú.

Dýralíf

Náttúrufræðistofnun Íslands gerði úttekt á fuglalífi á áhrifasvæði rafskautaverksmiðjunnar. Í skýrslu stofnunarinnar kemur fram að á rannsóknarsvæðinu hafa verið skráðar 48 tegundir fugla, þar af eru um 30 tegundir sem eru staðfestir eða líklegir varpfuglar. Af þeim 48 tegundum sem sést hafa á svæðinu eru 9 tegundir á válista, þ.e. himbrimi, flórgoði, haförn, grágæs, rjúpa, stormmáfur, svartbakur, brandugla og hrafн. Mófuglavarp er með því mesta sem mælst hefur hér á landi og hefur hærri þéttleiki aðeins mælst við Húsavík. Við Katanestjörn er tiltölulega auðugt og fjölbreytt fuglalíf og þar er mikið svartbaksvarp. Er það eitt af fáum slíkum sem ekki hefur látið á sjá á Suðvesturlandi. Í skýrslu Náttúrufræðistofnunar Íslands er bent á að fuglalífið við Katanestjörn sé sérstaklega viðkvæmt vegna framkvæmda og þurfi að sýna þar sérstaka aðgát.

Með hliðsjón af framanrituðu telur Umhverfisstofnun ekki rétt að draga þá ályktun, eins og gert er í matsskýrslu, að á eða í næsta nágrenni iðnaðarlóðarinnar séu hvorki mikilvæg varplönd né uppeldissvæði fugla. Umhverfisstofnun tekur undir þær ábendingar Náttúrufræðistofnunar Íslands að gæta verði þess að sýna sérstaka gát við framkvæmdir svo ekki raskist fuglalíf við Katanestjörn. Í því skyni beri m.a. að skoða hvort ekki sé ástæða til að takmarka framkvæmdir á varptíma.

Í matsskýrslunni er vitnað til rannsókna á botndýrum og svifdýrum í Eiðisvatni og rannsókna á liðdýrum sem fram fóru á árunum 1975-1976. Segir þar m.a. að ekki hafi fundist sjaldgæfar tegundir dýra né tegundir á válista. Umhverfisstofnun bendir á að ekki kemur fram til hvaða válista vísað er til í þeirri umfjöllun en Náttúrufræðistofnun Íslands hefur eingöngu gefið út válista fyrir plöntur og fugla.

Botndýr og botnþörungar

Umhverfisstofnun bendir á að umfjöllun í matsskýrslu um botndýr og botnþörunga er mótsagnakennd, sbr. kafla 4.2.6.2. Þar segir að samkvæmt niðurstöðum könnunar sem fram fór á árunum 1975-1976 hafi á belti meðfram norðurströnd Hvalfjarðar, utan við Katanes og Grundartanga, verið óvenjumikill fjöldi tegunda í seti miðað við önnur svæði, bæði fátiðar tegundir hér við land og tegundir sem einkenni bæði harðan og mjúkan botn. Annars staðar segir hins vegar: „*EKKI ER VITAÐ TIL ÞESS AÐ SJALDGÆF EÐA ÓVENJULEG BOTNDÝR FINNIST I HVALFJARÐI MEÐ SÉRSTAKT VERNDARGILDI.*”

Umhverfisstofnun bendir á að búsvæði eða vistkerfi hafa ekki eingöngu verndargildi vegna þess að þar finnist sjaldgæfar eða óvenjulegar tegundir heldur einnig vegna tegundafjölbreytni, enda eitt af markmiðum náttúruverndar að vernda líffræðilega fjölbreytni.

Náttúruminjar

Hvalfjarðarströnd er á náttúruminjaskrá, sbr. svæði nr. 235., en það kemur hins vegar ekki fram í matsskýrslunni. Eftirfarandi lýsing er á svæðinu í náttúruminjaskrá:

Hvalfjarðarströnd, Hvalfjarðarstrandarhreppi, Borgarfjarðarsýslu. (1)

Strandlengjan frá Miðsandi út að Katanesi. Til austurs markast svæðið af athafnasvæði olíustöðvar og til vesturs af athafnasvæði járnblendiverksmiðju. (2) Fögur strandlengja með fjölbreyttu landslagi og ríku fuglalífi.

Að mati Umhverfisstofnunar er sú staðsetning athafnasvæðis fyrir rafskautaverksmiðju sem gert er ráð fyrir í matsskýrslunni betri en sú sem upphaflega var lögð til þar sem núverandi staðsetning liggur fjær ströndinni. Leggur stofnunin til að þess verði gætt við framkvæmdir, aðkomu og frágang að tryggt verði aðgengi að ströndinni við Katanes og þar fyrir austan.

Í matsskýrslu er ekki minnst á þau friðlönd sem liggja næst Grundartanga s.s.

Grunnafjörð (Leirárvog), sem einnig er Ramsarsvæði, og Blautós og Innstavogsnes. Í því sambandi er vert að hafa í huga að afrennsli úr Eiðisvatni, sem er að hluta til innan þynningarsvæðisins, fellur til Grunnaðar (með Urriðaá). Einig renna lækir innan þynningarsvæðisins í Eiðisvatn og í Urriðaá. Grunnaður er því innan áhrifasvæðis framkvæmdarinnar.

Sjónræn áhrif

Í matsskýrslu er með myndrænum hætti fjallað um sjónræn áhrif fyrirhugaðrar rafskautaverksmiðju, sbr. myndir 7.15-7.19. Umhverfisstofnun telur ástæðu til að hrósa framkvæmdaraðila fyrir skýra framsetningu og umfjöllun um þennan þátt. Fram kemur að til þess að lágmarka sjónræn áhrif rafskautaverksmiðjunar verði leitast við að hafa lit hennar í samræmi við helstu þætti í umhverfinu auk þess sem tekið verði mið af núverandi mannvirkjum á Grundartanga. Tekið er fram að þrátt fyrir að mannvirkin séu á myndunum sýnd í svipuðum lit og álver Norðuráls hafi engar ákvarðanir verið teknar um litaval.

Umhverfisstofnun minnir á að í V. kafla laga nr. 44/1999 um náttúruvernd, sem fjallar um landslagsvernd, kemur fram að við hönnun vega, virkjana, verksmiðja og annarra mannvirkja skal þess gætt að þau falli sem best að svipmóti lands. Stofnunin telur afar mikilvægt að vandað verði til hönnunar og litavals við gerð mannvirkis af þeiri stærðargráðu og staðsetningu sem hér er um að ræða. Umhverfisstofnun bendir á að myndir 7.15-7.19 sýna glöggt hversu mikilvægt er að velja mannvirkjum lit þannig að þau falli sem best að umhverfi sínu en á myndunum má sjá að álverið á Grundartanga er mun meira áberandi en járnblendiverksmiðjan. Að mati Umhverfisstofnun ætti því að taka mið af litavali vegna síðarnefnda mannvirkisins við litaval vegna rafskautaverksmiðjunnar. Stofnunin telur að hönnun mannvirkja og litaval geti talist til mótvægisáðgerða og geti vegið upp á móti sjónrænum umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Leggur stofnunin því til að framkvæmdinni verði sett verði skilyrði þar að lútandi.

Umhverfisstofnun saknar þess að ekkert kemur fram í skýrslunni um reyk eða mistur frá reykháfi. Reynslan af þeim iðjuverum sem nú eru á Grundartanga sýnir að það er einkum þau sjónræn áhrif sem valda óánægju nágranna iðjuversins.

Starfsleyfi

Umhverfisstofnun er starfsleyfisgjafi vegna reksturs rafskautaverksmiðju að teknu tilliti til úrskurðar skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum. Þetta kemur ekki fram í umfjöllun í kafla 1.5.2.

Þynningarsvæði

Umhverfisstofnun gerir ekki athugasemd við að þynningarsvæði verði stækkað í tengslum við rekstur rafskautaverksmiðju við Katanes enda telur stofnunin eðlilegt að verksmiðjan standi innan eigin þynningarsvæðis. Stofnunin telur hins vegar ekki ástæðu til að stækka þynningarsvæðið jafn mikið og lagt er til í matsskýrslu. Fyrir því eru einkum eftirfarandi ástæður.

- Ekki hefur verið sýnt fram á nauðsyn þess að teygja þynningarsvæðið jafn langt til austurs og sýnt er. Eftir er að samþykkja deiliskipulag með iðnaðarlóðum og telur Umhverfisstofnun rétt að beðið verði eftir staðfestingu þess og ákvörðun um nýtingu þeirra.
- Ströndin frá Katanesi austur að Miðsandi er á náttúrumínjaskrá, sbr. kafla um náttúrumínjar framar í þessari umsögn. Við þá stækkan þynningarsvæðis sem lögð er til í matsskýrslu lendir allnokkur hluti svæðisins innan þynningarsvæðis.

Umhverfisstofnun leggur til að dregið verði úr stærð þynningarsvæðis þannig að það falli að framangreindum punktum en nái jafnframt yfir fyrirhugaða lóð rafskautaverksmiðjunnar.

Umhverfisstofnun bendir á að innan þess svæðis sem fyrirhugað er að lendi undir þynningarsvæði er nú sumarbústaður en þess er hvergi getið í matsskýrslunni.

Loftmengun

Samkvæmt útreikningum á losun köfnunarefnis, brennisteins og flúors í matsskýrslu er ekki talið að dreifing þessara efna verði umtalsverð miðað við það sem fyrir er. Losun flúors er reyndar háð því að skaut sem send eru til endurvinnslu séu vel hreinsuð áður en þau eru send til verksmiðjunnar. Umhverfisstofnun vekur athygli á að í matsskýrslunni kemur ekki skýrt fram hvernig framkvæmdaraðili hyggist tryggja að þær forsendur standist.

Umhverfisstofnun bendir á að skv. útreikningum fer styrkur SO₂ yfir umhverfismörk vestan þynningarsvæðis, og á það jafnt við um árs-, vetrar- og sólarhringsmeðaltöl. Stofnunin vísar í því sambandi til umsagnar um mat á umhverfisáhrifum vegna stækunar Norðuráls, sbr. bréf stofnunarinnar til Skipulagsstofnunar dags. 15. apríl 2002. Viðurkennt er að reynslan bendir til þess að losun og dreifing brennisteins sé yfirleitt ofmetin í reikningum en þrátt fyrir það ber að tryggja að mörk þynningarsvæðis haldi. Með sífellt aukinni losun brennisteins á svæðinu eykst þrýstingur á mörkin og eykur þörf á markvissri vöktun á svæðinu.

Við starfrækslu rafskautaverksmiðju eykst losun PAH efna frá því sem nú er. Þrátt fyrir að styrkur PAH eigi að vera langt undir viðmiðunarmörkum utan sem innan þynningarsvæðis verður ekki hjá því litið að aukningin er umtalsverð (sbr. t.d mynd 7.7. bls. 76). Umhverfisstofnun telur að mæta verði þessu með aukinni vöktun á PAH umhverfis iðnaðarsvæðið. Stofnunin bendir m.a. á að þynningarsvæðið nær út á Eiðisvatn sem aftur hefur afrennsli út í Grunnafjörð. Efni sem berast í vatnið geta því flust yfir í Grunnafjörð sem er friðlýstur, m.a. sem Ramsar-svæði. Leggur Umhverfisstofnun til að styrkur PAH í lífverum í Grunnafirði verði vaktaður.

Vatnsmengun

Í matsskýrslu eru kynnt umhverfisáhrif af notkun vothreinsunar í stað þurrhreinsunar með eftirbennara eins og megináform gera ráð fyrir. Umhverfisstofnun telur vothreinsun með eða án þurrhreinsunar verri kost. Stofnunin bendir á að númerandi þynningarsvæði loftborinnar mengunar helst óbreytt þrátt fyrir viðbót vegna rafskautaverksmiðju en með vothreinsun yrði efnunum veitt út í Hvalfjörðinn og slíkt yrði hrein viðbót við númerandi áhrifa- og þynningarsvæði iðnaðarsvæðisins á Grundartanga og Katanesi.

Í matsskýrslu er fjallað um mengunarmælingar á sjávardýrum (sjá bls. 45) og kemur fram að árið 2000 hafi ekki komið fram áhrif frá iðjuverum í mældum styrk PAH-efna og þungmálma í mjúkvef kræklinga. Þá kemur fram að ekkert bendi til þess í mælingum AMSUM hópsins á þungmálum og þrávirkum lífrænum efnunum í kræklingi í Hvalfirði að styrkur þessara efna hafi aukist í Hvalfirði frá upphafi mælinganna, þ.e. frá 1990. Umhverfisstofnun telur að hér sé of mikið fullyrt. Mælingar hafa ekki sýnt áhrif en undanfarin ár hefur mengunarálag frá iðnaðarsvæðinu aukist sífellt og of snemmt að segja til um áhrif iðjuveranna á lífríki. Þá má benda á að fram kemur í umfjöllun um rannsóknirnar frá árinu 2000 að búr með kræklingum sem höfð voru næst álveri Norðuráls glötuðust en það er líklegt að það geti haft áhrif á niðurstöður rannsóknanna.

Í matsskýrslu segir að ár í Hvalfirði og nágrenni séu staðsettar utan þynningarsvæðis fyrir loftborna mengun og því ekki talin hætta á að PAH- efni, flúor og önnur mengunarefni frá rafskautaverksmiðjunni geti skaðað fisk eða annað lífríki þeirra. Umhverfisstofnun vísar til fyrri umfjöllunar um tengsl Grunnafjarðar og Urriðaár við Eiðisvatn, en þynningarsvæðið nær út yfir vatnið, auk þess sem afrennsli af hluta svæðisins lendir þar.

Umhverfisstofnun bendir á umfjöllun á bls. 84 í matsskýrslu en þar segir að laxveiði sé í Laxá í Leirársveit og Laxá í Kjós, silungsveiði í Eiðisvatn og Meðalfellsvatni og sjóbirtingsveiði í Urriðaá. Einnig kemur fram að niðurstöður rannsókna á áhrifum flúors á lax sýna að styrkur yfir 0,2 mg/l er talinn skaðlegur. Ekki kemur hins vegar

fram í matsskýrslu hvort önnur mörk gildi fyrir silung og annað lífríki í ám og vötnum. Umhverfisstofnun telur að bæta þurfi gagnaöflun um styrk mengunarefna í lífríki vatna og áa innan áhrifasvæðis iðnaðarsvæðisins.

Hávaði

Umhverfisstofnun bendir á að ekki kemur fram í matsskýrslu hverjar áætlanir séu um íbúðarhúsið í Katanesi eða sumarbústaðinn fyrir austan iðnaðarlóðina en án þess er ekki hægt að gera athugasemdir vegna hljóðstigs á þessum stöðum. Að öðru leyti telur stofnunin umfjöllun fullnægjandi um hljóðstig frá rafskautaverksmiðjunni og annarri iðnaðarstarfsemi og gerir ekki athugasemdir þar um.

Vöktun

Umhverfisstofnun mælir eindregið með því að vöktun áhrifa á gróður á nýjum gróðurreitum í landi Kataness verði hluti af vöktunaráætlun. Stofnunin leggur enn fremur til að aukið verði enn frekar við vöktun PAH efna og mælingar á styrk mengunarefna í lífríki vatna, sbr. umfjöllun í kaflanum um loftmengun.

Annað

Umhverfisstofnun bendir á að reglugerð nr. 84/1982 um starfsmannabústaði og starfsmannabúðir var felld úr gildi með reglugerð nr. 941/2002 um hollustuhætti. Stofnunin leggur áherslu á að fylgt verði gildandi reglugerðum um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Samkvæmt 2. mgr. 37. gr. laga um náttúruvernd skal leita umsagnar Umhverfisstofnunar og náttúruverndarnefnda áður en veitt er framkvæmda- eða byggingarleyfi, sbr. 27. og 43. gr. skipulags- og byggingarлага, nr. 73/1997, til framkvæmda sem hafa í för með sér röskun jarðmyndana og vistkerfa sem njóta skulu sérstakrar verndar, nema fyrir liggi aðalskipulag samþykkt eftir gildistöku laganna þar sem umsögn fyrrgreindra aðila liggur fyrir. Þar sem ekki liggur fyrir staðfest aðalskipulag fyrir athafnasvæðið á Katanesi þar sem fjallað er um þau vistkerfi sem njóta sérstakrar verndar 37. gr. laga um náttúruvernd skal leita umsagnar Umhverfisstofnunar um framkvæmdirnar áður en framkvæmdaleyfi er veitt.

Niðurstaða

Umhverfisstofnun telur ekki að fyrirhuguð bygging og rekstur rafskautaverksmiðju á Katanesi í Hvalfirði muni hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Stofnunin telur þó að skyra þurfi nánar fyrirkomulag haugsetningar. Einnig leggur Umhverfisstofnun til að umhverfi Katanestjarnar verði haldið í því ástandi sem það er nú, og að endurheimta beri annars staðar votlendi til jafns á við það sem raskast við framkvæmdir. Umhverfisstofnun leggur til að bætt verði við vöktun á PAH í lífríki Grunnaþjarðar og að dregið verði úr stækkan á þynningarsvæði frá því sem ráðgert er í matsskýrslu.

Virðingarfyllst,

Helgi Jónsson
forstöðumaður

Kristján Geirsson
fagstjóri